

N:o 22.

Ank. till Riksd. kansli den 28 febr. 1908, kl. 4 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring af 59 §
i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på
landet.*

I en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion, n:o 85, hemställer herr *C. Sandquist*,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att 59 § i lagen om ändring i vissa delar af lagen, angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891; gifven den 20 juni 1905, måtte erhålla följande förändrade lydelse:

59 §.

Vägskatten utgår efter vägfyrk med iakttagande däraf:

a) att jordbruksfastighet, med undantag af staten eller menighet tillhöriga allmänningsskogar, påføres en vägfyrk för hvarje ett hundra kronor af taxeringsvärdet,

b) att dessa skogar påføres en vägfyrk för hvarje etthundrafemtio kronor af taxeringsvärdet,

c) att frälseränta samt annan fastighet påføres en vägfyrk för hvarje två hundra kronor af taxeringsvärdet, samt

d) att inkomst påföres en vägfyrk för hvarje trettio kronor af den beskattningsbara andelen däraf, dock med iakttagande af hvad som icke uppgår till en hel vägfyrk bortfaller.

Vägfyrktalslängd i enlighet med dessa bestämmelser upprättas för hvarje kommun af häradsskrifvaren mot ersättning ur vägkassan med belopp hvarom särskildt stadgas. Längden skall senast den 1 december af häradsskrifvaren sändas till kommunalnämnden, som låter i kommunens fyrktalslängd införa vägfyrktalen; hvarefter, och sedan vägfyrktalslängden på enahanda sätt, som i fråga om kommunens fyrktalslängd är föreskrivet, undergått granskning och justering, vägfyrktalslängden ofördröjligen skall af kommunalstämmans ordförande tillställas vägstyrelsen.

e) Hvad sålunda är stadgadt innebär icke något hinder för att vägfyrktalslängd upprättas af förtroendemän, utsedda af väghållningsskyldige jämlikt 63 §. Beslut därom skall årligen före den 1 november meddelas häradsskrifvaren medelst utdrag af vägstämmoprotokollet.

Till stöd för sin i motionen gjorda hemställan har motionären anført följande.

»Uti fjärde stycket af väglagens 63 § medgifves väghållningsskyldige rättighet besluta, att vägskattens debitering, uppbörd och redovisning må öfverlämnas åt kommunalnämnd, därest öfverenskommelse därom träffas, eller åt utsedda förtroendemän'.

Såsom känt är erhöles denna rättighet genom den af Riksdagen år 1905 vidtagna revision af väglagen, hvilken revision af Kungl. Maj:t stadfästades genom 'Lag om ändring i vissa delar af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891'; gifven den 20 juni 1905.

I föga öfverensstämmelse med denna åt väghållningsskyldige medgifna rättighet bestämmes uti 59 § af samma lag d): 'Vägfyrktalslängd i enlighet med dessa bestämmelser skall upprättas för hvarje kommun af häradsskrifvaren mot ersättning ur vägkassan med belopp, hvarom särskildt stadgas' etc.

Att detta stadgande förefinnes med hänsyn till de väghållningsskyldige, som enligt första stycket af berörda 63 § anlita Konungens befallningshafvande ombesörja, att vägskatten varder genom vederbörande i sammanhang med kronoskatterna debiterad, indrifven och redovisad, det är ju alldeles riktigt. Men att enahanda bestämmelse skall vara absolut gällande jämväl med hänsyn till de väghållningsskyldige, som begagna sig af den rättighet, som uti det åberopade fjärde stycket af

samma § omförmåles, det innebär uti sig en oegentlighet, som af flera skäl icke borde existera. Ty uppenbart är det väl, att vida större arbete och ansvar äro förenade med 'vägskattens debitering, uppbörd och redovisning' än med uppgörandet af vägfyrktalslängden. Då väghållningsskyldiges 'förtroendemän' anförtros att ombesörja det större och ansvarsfullare arbetet: 'vägskattens debitering, uppbörd och redovisning', borde väl ock det vida mindre maktpåliggande uppdraget: upprättandet af vägfyrktalslängden få ombesörjas af dem.

Att ersättningen för vägfyrktalslängdens upprättande i så fall komme att blifva afsevärdt mindre betungande, än nu är förhållandet, det är ett antagande, som icke behöfver bevisas.

Ett tillägg af nu antydda innebörd till meranämnda 59 § synes sålunda hafva giltiga skäl för sig.»

Syftet med förevarande framställning synes hafva varit att bringa 59 § väglagen i öfverensstämmelse med 63 § samma lag, sådan denna paragraf lyder enligt lag den 20 juni 1905. Den åsyftade öfverensstämmelsen skulle emellertid icke i allo vinnas genom ett bifall till motionärens förslag. I 63 § tillerkännes nämligen de väghållningsskyldige rätt att öfverlämna vägskattens debitering, uppbörd och redovisning åt kommunalnämnd, därest öfverenskommelse därom träffas, eller åt utsedda förtroendemän, under det att motionären, såsom det synes utskottet, utan giltig anledning inskränkt sig till att föreslå, att i 59 § måtte stadgas frihet för de väghållningsskyldige att genom utsedda förtroendemän låta ombesörja upprättande af vägfyrktalslängder.

Såvidt utskottet kunnat finna, är det viktigaste sakliga skäl, som kan anföras till stöd för den ifrågasatta lagändringen, att kostnaderna för vägfyrktalslängdens upprättande därigenom skulle något nedbringas. Då emellertid den ersättning, häradskrifvaren äger uppbära för besväret med uppgörande af omförmålda fyrktalslängd, utgår enligt fastställd taxa, samt de personer, hvilka af de väghållningsskyldige kunde komma att för ändamålet utses, i de flesta fall lära betinga sig godtgörelse för arbetet med längdens upprättande, torde den minskning i kostnader, som skulle uppkomma genom ett bifall till ifrågavarande motion, blifva så ringa, att den icke kan vara afgörande. Någon allmän önskan om vidtagande af en lagändring i den riktning motionären föreslagit torde icke förefinnas eller har åtminstone icke framträdt, och enligt utskottets förmenande skulle de väghållningsskyldige blott i ett fåtal fall komma att begagna

sig af en eventuell rättighet att genom utsedda förtroendemän uppgöra vägfyrektalslängden. Det är uppenbarligen af stor vikt, att denna, hvilken ligger till grund för debiteringen af vägskatten, blifver med tillbörlig noggrannhet upprättad; och torde det med fog kunna antagas, att garantierna härför äro större, om arbetet med längdens uppgörande såsom hitills anförtros åt en statens tjänsteman, än om detsamma skulle anförtros åt de väghållningsskyldige själfva.

På grund af hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 28 februari 1908.

På lagutskottets vägnar:

ERNST TRYGGER.

Herrar *Widén* och *Lindhagen* hafva anhållit om anteckning å utlåtandet därom, att de icke deltagit i detta ärendes behandling inom utskottet.
